

DOKUMENTACIJA MUZEJA GRADA ZAGREBA U UTEMELJITELJSKOJ FAZI OD 1907. DO 1926. GODINE

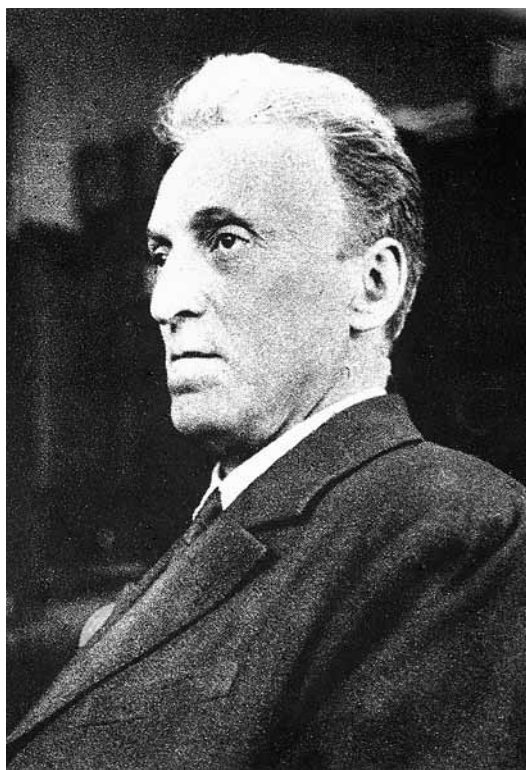
IM 41 (1-4) 2010.
IZ MUZEJSKE TEORIJE I PRAKSE
MUSEUM THEORY AND PRACTICE

DAJANA BATINIĆ □ Muzej grada Zagreba, Zagreb

UVOD

Osnivač Muzeja grada Zagreba, povjesničar Emilij Laszowski (sl. 1.) svoju je ideju o osnivanju Gradskog muzeja iz 1905. uspio realizirati 1907., uz pomoć istaknutih ličnosti tog vremena. Zalaganjem Družbe braće Hrvatskog zmaja (dalje: BHZ), čiji je prvi veliki meštar bio Laszowski, Gradsko je zastupstvo Dekretom od 11. svibnja 1907. prihvatilo ponudu Družbe da uredi Gradski muzej i Gradsku pučku knjižnicu te da ih vodi besplatno do 1. siječnja 1909. Ta se odluka Poglavarstva može smatrati ispravom utemeljenja Muzeja grada Zagreba.¹ Za smještaj tih ustanova Družbi su dodijeljene prostorije u Kuli nad Kamenitim vratima (sl. 2.), koja je na taj način spašena od rušenja, a za ravnatelja Muzeja imenovan je Emilij Laszowski. Na mjestu ravnatelja i jedinog zaposlenika Gradskog muzeja radio je do 26. lipnja 1925. g., kada je Družba BHZ s Emilijem Laszowskim prestala upravljati Gradskim muzejom i kada je započeo preustroj Muzeja u instituciju pod upravom Gradskog poglavarstva. Proces preustroja dovršen je 23. lipnja 1926., kada su poslovi Gradskog muzeja povjereni tročlanom kuratoriju.²

U dopisu Družbe BHZ zagrebačkom gradonačelniku od 12. travnja 1907. predloženo je, među inim, a vezano za područje stručnoga muzejskog rada, da treba za muzej skupljati starine koje su važne za grad; što će ostati u vlasništvu Grada, urediti inventar Muzeja i nakon uređenja, Muzej će biti otvoren.³ Prvi predmeti pristigli u Muzej rezultat su proglašenja koji je objavljen u zagrebačkim novinama i časopisima početkom rujna 1907., u kojemu se potiče na prikupljanje predmeta za Muzej, a u proglasu se navodi da su oni važni za kulturu i povijest grada Zagreba, kao i oni iz njegove neposredne okoline kao što su iskopine, grobni spomenici, skulpture, kovačke, stolarske i druge umjetnine, uspomene na slavne stanovnike Zagreba, oružje, spomenice, spomen-kolajne, slike koje se odnose na povijest Zagreba i njegovih stanovnika, predmete zagrebačkih cehova, znakove i vrpce zagrebačkih društava, uspomene na kulturne svečanosti, razglednice grada Zagreba...⁴ Osobnost Emilija Laszowskog i njegova ljubav prema starinama probuđena još u ranom djetinjstvu, iskustvo rada u Zemaljskom arhivu, svestranost u javnome i kulturnom djelovanju, kontinuirano obrazovanje, a posebice pre-

sl.1. Emilij Laszowski (1868. – 1949.)

danost poslu, rezultiralo je postavljanjem temelja Muzeja grada Zagreba, čije su vrijednosti opstale kroz cijelo stoljeće.

Obrađena dokumentacija rad je Emilija Laszowskoga. Vodio je prvi stručni inventar i prvu stručnu kartoteku grada Zagreba. U Odjelu muzejske dokumentacije Muzeja grada Zagreba danas je pohranjena prva inventarna knjiga naslovljena *Iskaz predmeta Muzeja slobodnog i kraljevskog glavnog grada Zagreba* i *Katalog predmeta Muzeja slobodnog i kraljevskog glavnog grada Zagreba*.

PRVA INVENTARNA KNJIGA

Iskaz predmeta Muzeja slobodnog i kraljevskog glavnog grada Zagreba redom kako su za muzej stigli: Otpočeto 7. 9. 1907., Uprava grad. Muzeja i arhiva: E. Laszowski (sl. 3.) prva je inventarna knjiga Muzeja grada Zagreba

1 Petković, Milovan. Emilij Laszowski Szeliga 1868.-1949.: *Osnivanje kulturnih, prosvjetnih, znanstvenih i humanitarnih ustanova, Družba braće Hrvatskoga zmaja*, Zagreb, 2000., str. 135-137.

2 Strukić, Kristijan; Danijel, Vojak. *Kronologija Muzeja grada Zagreba. Stoljeće Muzej grada Zagreba 1907.-2007.* (ur. Arčabić, Goran), Zagreb, 2007., str. 80-81.

3 Petković, Milovan. *Emilij Laszowski Szeliga 1868.-1949.: Osnivanje kulturnih, prosvjetnih, znanstvenih i humanitarnih ustanova*, Družba braće Hrvatskoga zmaja, Zagreb, 2000., str. 136-137.

4 Isto, str. 139.

sl.2. Kamenita vrata 1907. godine

u koju su predmeti upisivani u šest rubrika: *Tekući broj*, *Naziv i opis predmeta*, *Oznaka*, *Način tečenja*, *Vrijednost* i *Opaska*.

Rubrike su iscrtane grafitnom olovkom, a ispisane su crnom tintom. Predmeti su inventirani redom kako su pristizali u Muzej, a dodjeljivan im je inventarni broj po sustavu tekućih brojeva. Tijekom 1907. i 1908. predmetima je dodijeljen 251 inventarni broj. No kako se grupi predmeta često dodjeljivao jedan inventarni broj, količina predmeta pristiglih tijekom te dvije godine znatno je veća. Skupljen je i stručno obrađen 771 predmet.

U rubrici *Naziv i opis predmeta* nalazimo opise predmeta, natpise, a u pojedinim slučajevima i podatak o načinu na koji je predmet pristigao u Muzej. Primjerice, pod inventarnim brojem 3 iscrpno je opisano kako je slika s Medvedgrada došla u Muzej: *Slika ova stajala je nekoć u vijećnici Kaptolskoj, kad je ova porušena, uzeo si je tu sliku neki kanonik. Tu je dospjela na tavan. Kad je kuharica kanonikova udavala se za postolara dala joj gazdarica kanonikova među ostalim svakojakim predmetima i ovu sliku. Od tog postolara kupio ju god. 1896. E. Laszowski za 6 for.*⁵

Zanimljiva je informacija kako je u Muzej stigao križ od žute mjedi, upisan u knjizi inventara pod brojem 124: *Križ taj našao je darovatelj (Antun Kramer) u potoku Medveščaku kod Polakovog mlina sada Jazbečeve kuće u Zagrebu god 1873.*⁶ U opisu predmeta katkad je navedena i uporaba, kao u predmetu inventarnog broja 74: *Cvijet krizanteme umjetno načinjen. Rabljen i nošen prigodom svečanosti krizantema u izložbi gospodarskoj u Zagrebu god. 1906.*⁷ Uz opis znakova, grbova, ključeva i uresa nalazimo i crteže (sl. 4.), a uz opis pečata i njihove otiske (sl. 5.). Grupe predmeta kojima je dodjelji-

van jedan inventarni broj pretežito su fotografije (npr. 28 fotografija zagrebačkog potresa od 9. studenog 1880. fotografa Ivana Standla pod inventarnim brojem 12), razglednice (npr. album s 92 razglednice grada Zagreba i okolice inventiran pod brojem 242 ili 131 razglednica grada Zagreba inventirana pod jedinstvenim brojem 78), mape slika (npr. album *Park Jurjaves* s 12 listova parkovnih veduta koje je prema svojim izvornim crtežima litografirao Johann Zaslche; inventarni broj 50) i reklamne marke (pod brojem 76 inventirano je 50 maraka). Osim datacija, u tu su rubriku, doduše rijetko, upisivane i dimenzije predmeta.

U rubriku *Oznaka* nije upisano ništa.

U rubrici *Način tečenja* nalazimo podatke o tome kako je predmet došao u Muzej te datum ulaska predmeta. Predmeti su u Muzej pristizali kupnjom (otkupom) ili darovanjem. Predmeti pristigli u Muzej od 7. rujna 1907. do 14. kolovoza 1908. izvorno su bili vlasništvo ovih osoba ili institucija: Emilija pl. Laszowskog; Franje Šabana, kraljevskoga kotarskog predstojnika iz Karlovca; gospođe Jelke Veršec; slikara Vatroslava Vidovića; Velimira Deželjca; Teodora pl. Laszowskog; Juliusa Hühna; Antona Brusine, župnika u Sveticama; Jurja pl. Molnara; slikara Joze Bužana; zagrebačkog bravara Ignaca Tudjija; načelnika grada Zagreba Milana Amruša; pravnik Ferde Pavelića; knjigoveže Antuna Kramera; Dure Szaba; Svetoslava pl. Gaja; Gustava Pisačića; grada Zagreba; Hrvatskoga filatelističkog društva; Kraljevskoga zemaljskog arhiva.

Vrijednost predmeta navedena je u Kr. (krunama) i fil. (fillirima).

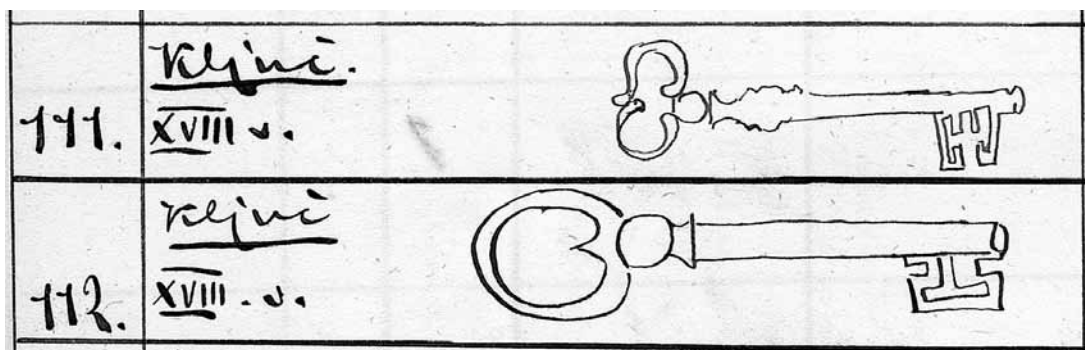
U rubrici *Opaska* nije uspostavljen jasan sustav upisa podataka. Za pojedine predmete navedeno je njihovo

⁵ Muzej grada Zagreba, Odjel dokumentacije, *Iskaz predmeta Muzeja slobodnog i kraljevskog glavnog grada Zagreba*.

⁶ Isto.

⁷ Isto.

Tek. broj	Naziv i opis predmeta.	Oznaka	Način tečenja.	Vrijednost		Opaska,
				Ka	fil.	
125.	Tičaji od srebra, od gvozdenja. 33 poru- sine kralje Kamenitak ul. k. Munkov br. 10. (uzas). Povijest 1907. XVIII. vijek. Par.		Dar Vikar. V. Vikarica Munkov 12/II 1907.	2		
126.	Slika: "Nostrija Hrvatska i Slovenija" I. Litografija zavod Jurišić Budim u Zagrebu 1860. 194x 136mm. Litogr.		Dar g. Vere Združenje povijest Munkov Zagreb 15/II 1907.	2		
127	Ures za ommu krunjicu, u obliku arhitektonički položenih rogova izvijenih u dva dijela: Fullhorn i kogato pogledu. Dva reznica. Krunjica, i jedna u dva dijela. mariji. Od ommu krunjice kardinala Jurja Kaulička u Zagrebu. 		Krunjica od Schallene u Zagrebu za 4 Kr. 1/II 1907.	6		
128.	Glava angjelika. Prava poruč- nica. Spoznajete biskupa - kardinala Jurja Kaulička.		Krunjica od Schallene za 2 Kr. 1/II 1907.	5		
129.	Glava angjelika. Kas gov. 3. pogled kardinala Kaulička.		Krunjica od Schallene za 2 Kr. 1/II 1907.	5		
130.	Pomudica od bakra, kovana poruč- nica. Prava pogled. Kovana na dva napisa: Ein fasz ich Stelle dar, dasz doch Vor Eisen war, istzt aber Kupffer rein, und mit Gold bekleidet sein. XVII. vijek. Nađena u Zagrebu.		Krunjica od gvozdenja za 4 Krune 24/II 1907.	10		Zanimljiva pomudica načinjena načinjena načinjena načinjena.
131.	Ključ gvozdeni XVII. vijek		Krunjica od Schallene u Zagrebu za 3 Kr. 20/II 1907.	2		
132.	Ključ gvozdeni XVII v. Ova ključica u zaprebatke puzenici ovci. Od brava u opatovici.			2		

31.	Pečatnik od mesinga s avstrijskim orlošnim dijelom. Svojim austrijskim orlošnim dijelom. Otvorak: Casa Ant. d. K. Friedrichstadt Aggen. - Stampilla.	
32.	Stampila (pečatnik) od sa avstrijskim orlošnim dijelom. Otvorak:	
33.	Stampila (pečatnik) kao grom. Otvorak:	
34.	Stampila (pečatnik) kao grom. Otvorak:	

sl.4. Crteži u prvoj inventarnoj knjizi

sl.5. Otvori pečata u prvoj inventarnoj knjizi

sl.6. Oznake prvih muzejskih predmeta

stanje, dimenzije (npr. format fotografije), podatak o upotrebi predmeta, broj dopisa vezanoga za predmet ili mjesto pohrane. Katkad postoje i dodatne informacije o predmetima (npr. podatak da je slika uokvirena ili podatak o izmjeni okvira).

Od 1908. do 1926. g. podaci o ulasku predmeta u Muzej nastavili su se upisivati isključivo u Katalog muzejskih predmeta, o čemu svjedoči rukopisna napomena na kraju knjige *Iskaz predmeta Muzeja slobodnog i kraljevskog glavnog grada Zagreba*: "nastavak od 252 u Cedulji. Katalogu".

Nakon postupka inventiranja pristigli su predmeti označeni inventarnom markicom ispisanom crnom tintom. Kadšto je uz oznaku na markici apliciran i muzejski pečat.

Predmeti su do 1925. g., prije preseljenja Muzeja u prizemlje Umjetničkog paviljona, bili smješteni u dvjema sobama na prvom katu Kule iznad Kamenitih vrata, a zatim i u hodniku. Ukupna površina te privremene čuvaničnice iznosila je 73 m².⁸

KATALOG MUZEJSKIH PREDMETA ("CEDULJNI KATALOG")

Katalog muzejskih predmeta ispisan je na predmetnim kartonima (sl. 7.). Danas su sačuvana 1 003 od 1 308 predmetnih kartona. Na predmetnim je kartonima u zaglavlju otisnut naziv muzeja: "MUZEJ SLOB. I KRALJ.

⁸ Buntak, Franjo, *Pedeset godina Muzeja grada Zagreba*, Iz starog i novog Zagreba I, Zagreb, 1957., str. 6-9. Izračun površine obavljen je prema tlocrtu dostupnome u tekstu.

⁹ Kolveshi, Željka, *Stota obljetnica Muzeja grada Zagreba, 1907-2007*, Zagreb, 2007., str. 26.

¹⁰ Petković, Milovan, *Emilij Laszowski Szeliga 1868.-1949.: Muzeološki rad*. Družba braće Hrvatskoga zrnaja, Zagreb, 2000., str. 145.

GLAV. GRADA ZAGREBA", a u sredini naziva je grb Zagreba iz 1896. g.⁹

U tom je katalogu izdvojena zbirka Ljudevita Gaja, koja opisuje donaciju Svetoslava pl. Gaja, od koje je u Odjelu dokumentacije sačuvan 81 od ukupno 89 predmetnih kartona.

Druga izdvojena zbirka jest ona glazbenika Franje Kuhača, pristigla u Muzej 26. rujna 2011. kao dar obitelji, a sačuvano je 29 predmetnih kartona. Predmeti koji čine te ostavštine prvotno su bili vlasništvo Družbe BHZ¹⁰, o čemu svjedoči i pečat na svakome od tih predmetnih kartona te činjenica da je predmet depozit (svojina izložitelja), što je vidljivo u rubrici *Opaska* (sl. 8.).

Rubrike na predmetnim kartonima istovjetne su onima u prvoj inventarnoj knjizi. Tekući broj je inventarni broj predmeta i kartice su složene prema redosljedu ulaska predmeta u Muzej, tj. prema inventarnim brojevima. Od broja 1 do broja 251 informacije upisane u knjigu i na kataložnim karticama istovjetne su. Od broja 252 infor-

492 2949

MUZEJ SLOB. I KRALJ. GLAV. GRADA ZAGREBA.

Tek. broj: 231. Oznaka:

Naziv i opis predmeta	Način tečenja	Vrijednost		Opaska
		K	fil.	
<p><i>Plan grada Zagreba 1898:</i> <i>"Naort grada Zagreba 1898. Sa</i> <i>tao gradski gradjevni urad. elijeri</i> <i>lo 1. 11520. Krtogr. C. Albrecht (Tos</i> <i>Wittasek), Zagreb.</i> <i>U gornjem lijevom uglu napisana</i> <i>uredba grads. poglav. od 21. IX. 1897 gde</i> <i>de oprosta poreza grada. Kuca, pak su i na</i> <i>sanom planu crvenom i modrom bojom</i> <i>oznaceni dijelovi grada, koji uzivaju</i> <i>taj oprost.</i></p>	<i>Grad Zagreb</i>			

✓ MUZEJ SLOB. I KRALJ. GLAV. GRADA ZAGREBA.

Tek. broj: 7. Gajeva soba. Oznaka: *Laj*
Služben

Naziv i opis predmeta	Način tečenja	Vrijednost		Opaska
		K	fil.	
<p><i>Ornerić, novini iz spavane sobe 52</i> <i>Ljudevita Gaja.</i></p>	<p><i>Des</i> <i>knjig.</i> <i>3.</i> <i>svetih.</i> <i>14.</i> <i>849.</i> <i>14.</i> <i>24/8. 1410.</i></p>			<p><i>deszet.</i></p>

sl.7. Predmetni karton iz Kataloga muzejskih predmeta

sl.8. Predmetni karton iz Zbirke Ljudevita Gaja

macije o muzejskim predmetima nisu upisivane u knjige nego samo na predmetne kartone. Predmetni kartoni na kojima su inventirane listine, spisi, diplome, isprave, rukopisi, akti i protokoli u zaglavlju imaju otisnuti pečat Arhiva Slobodnoga i kraljevskog grada Zagreba, što upućuje na mogućnost inicijalne selekcije i grupiranja predmeta za buduću muzejsku zbirku.

U prvoj inventarnoj knjizi ne nalazimo nikakve podatke

upisane u rubrici *Oznaka*, dok na nekim predmetnim kartonima u toj rubrici nalazimo pojmove: spomenice, Deželić, pečatnjaci, lapid.(arij), svjet.(ski) rat, Ilirizam/ Ilirci, znakovi, medalje, novac, plesni redovi, kazalište, Preradović i Tkalčić. Te oznake upućuju na početak uspostavljanja prvih skupina muzejskih predmeta, što se može smatrati pretečom njihova grupiranja u zbirke. Pri grupiranju su primjenjivani ovi kriteriji: vrsta građe (spo-

menice, novac, medalje i dr.), sadržaj (svjetski rat, kazalište), istaknute ličnosti (Deželić, Tkalčić, Gaj, Kuhač).

Kriterij za kategoriju *Naziv i opis predmeta* istovjetan je onomu u već spomenutoj prvoj inventarnoj knjizi. Na predmetnim kartonima nalazimo upisane natpise, načine ulaska predmeta u muzej, uporabu, skice, crteže, otiske, a katkad i dimenzije predmeta. I za ostale rubrike zadržani su kriteriji iz prve inventarne knjige. Iz rubrike *Način tečenja* saznajemo kako je predmet došao u Muzej, imena osoba i institucija te datum ulaska predmeta, dok iz rubrike *Vrijednost predmeta* doznajemo procijenjenu vrijednost muzejskog predmeta u krunama. U rubrici *Opaske* samo iznimno nalazimo informacije o predmetima. Za pojedine slike navedeno je da su uokvirane, za neke postoji broj dopisa, vjerojatno onoga po kojemu je predmet stigao u Muzej, piše kratka informacija o smještaju (npr. "u prizemlju", "u arhivu") ili o stanju predmeta ("zastava povezana", "slika dobro sačuvana"). U nekim je slučajevima u toj rubrici naznačena veza s drugim predmetima iz fundusa ili je navedeno ime autora i način izrade predmeta.

Informacije naknadno upisane na inventarnim kartonima mogu se prepoznati po rukopisu ili boji. Novi su inventarni brojevi upisani nakon 1926. g., kada su predmetima dodjeljivane nove inventarne oznake, pri čemu su se, osim na predmetnim kartonima, informacije upisivale i u nove inventarne knjige. Osim novododijeljenih inventarnih brojeva, dopisivane su nove informacije ili izmjene: smještaj, informacija da je predmet izdvojen iz inventara Muzeja, a katkad su upisane dimenzije predmeta ili nove spoznaje o predmetu.

Na predmetnim kartonima primjećujemo tri različita rukopisa što pokazuje da je, osim Laszowskog, podatke na predmetne kartone upisivalo više osoba. Pretpostavlja se da su to bili članovi Družbe BHZ Stjepan Širola i Velimir Deželić, jer se u proglasu javnosti za donacije predmeta navode i njihova imena.¹¹

Prema sačuvanoj dokumentaciji, Laszowski je 1926. g. Gradskom zastupstvu predao na upravljanje Muzej s 2223 predmeta.

OSVRT NA NAČELA DOKUMENTIRANJA

Prva inventarna knjiga naslovljena *Iskaz predmeta Muzeja slobodnog i kraljevskog glavnog grada Zagreba* i *Katalog predmeta Muzeja slobodnog i kraljevskog glavnog grada Zagreba* nastali su desetljećima prije definiranja suvremenih načela muzejske dokumentacije i gotovo stoljeće prije osnivanja Odjela dokumentacije Muzeja grada Zagreba. S obzirom na navedene okolnosti sustav dokumentacije u utemeljiteljskoj je fazi bio dobro zamišljen, a nastala je dokumentacija pouzdana i stručno prihvatljiva. Primijenjena načela govore o stvaratelju dokumentacije koji poštuje baštinske vrijednosti i uspijeva postići funkcionalnost koja se očituje i danas.

Međutim, kategorije podataka nisu dovoljno razrađene i kvaliteta upisa je neujednačena pa uz vrlo iscrpne podatke o pojedinim predmetima nalazimo i nejasne ili nepotpune informacije. Gledajući iz perspektive suvremene muzejske dokumentacije, dragocjeno bi bilo raspolagati podacima o materijalima, tehnikama, dimenzijama, izradi, uporabi i povijesti predmeta, o njihovom smještaju, osobi koja je upisivala podatke te o datumima upisa. Vrijednost ujednačene i svrhovite dokumentacije danas još više dolazi do izražaja, kada je broj stručnjaka koji su uključeni u proces stvaranja dokumentacije mnogostruko veći.

Jedno od načela dokumentiranja u utemeljiteljskoj fazi Muzeja bila je dodjela jednoga inventarnog broja grupi predmeta. Ta je praksa donekle napuštena nakon 1926. g., kada su skupno inventiranim predmetima (npr. plešnim redovima, nacrtima, posjetnicama) dodijeljeni novi, pojedinačni inventarni brojevi. Iz perspektive suvremenog vođenja muzejske dokumentacije, navedena praksa dodjeljivanja jednoga inventarnog broja grupi predmeta nije prihvatljiva jer svaki muzejski predmet mora imati jedinstvenu inventarnu oznaku.¹²

Na predmetnim kartonima nastalima do 1926. g. moguće je pronaći i naknadno upisane informacije o predmetima. Velik je nedostatak nepostojanje podataka o izdvajanju predmeta iz fundusa Muzeja. Nisu zabilježeni razlozi zbog kojih su pojedini predmeti izdvojeni niti su navedeni podaci kada je i tko donio tu odluku.

ZAKLJUČAK

Nakon više od stotinu godina *Iskaz predmeta Muzeja slobodnog i kraljevskog glavnog grada Zagreba* i *Katalog muzejskih predmeta* nisu samo dokumentacija, nego i dragocjeni izvori podataka o povijesti stvaranja dokumentacije u Muzeju grada Zagreba, o odnosu prema kulturnoj baštini i svijesti širenja ljudskog znanja o baštini. Oni su egzaktan primjer dokumentacije koja pre-rasta svoju primarnu funkciju i "stječe osobine kulturne baštine".¹³ U stalnom postavu Muzeja grada Zagreba uz diplomu dodijeljenu Gjuri Stjepanu Deželiću, kojom ga Braća Hrvatskog zmaja imenuju svojim začasnim bratom (MGZ 3062), izložen je pripadajući predmetni karton iz *Kataloga muzejskih predmeta*.

Prva inventarna knjiga i *Katalog muzejskih predmeta* korišteni su tijekom cijele povijesti Muzeja, što potvrđuje da elementarno zadovoljavaju *princip poštivanja vrijednosti predmeta baštine i njihove cjelovitosti, princip svrhovitosti, a donekle principe pravodobnosti i sveobuhvatnosti*.¹⁴ Zbog čestog korištenja izvornika dio dokumentacije je nestao (305 predmetnih kartona ili 23% *Kataloga*), a dio je oštećen. Radi očuvanja izvorne dokumentacije iz utemeljiteljske faze djelovanja Muzeja grada Zagreba, a s namjerom osiguravanja veće dostupnosti, prva je inventarna knjiga mikrofilmirana i svi su predmetni kartoni tijekom 2010. g. digitalizirani. Digitalne

11 Isto, str. 139.

12 Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi, čl. 11., Narodne novine 108/2002.

13 Maroević, Ivo. *Uvod u muzeologiju*, Zavod za informacijske studije Zagreb, 1993., str. 199.

14 Isto, str. 193-194.

su presnimke pohranjene, izrađene su korisničke kopije, omogućena je njihova interna uporaba, a izvornici su nakon restauracije arhivirani. Time je osigurano prikladno čuvanje muzejske dokumentacije i veća dostupnost informacija o muzejskim predmetima.

LITERATURA

1. Buntak, Franjo, Pedeset godina Muzeja grada Zagreba. *Iz starog i novog Zagreba I*, Zagreb, 1957., str. 9-35.
2. Kolveshi, Željka, *Stota obljetnica Muzeja grada Zagreba 1907-2007*, Zagreb, 2007.
3. Maroević, Ivo, *Uvod u muzeologiju*, Zagreb, 1993.
4. Maroević, Ivo. Informacije i dokumentacija u muzejima. *Informatica Museologica* 31, 1/2 2000, str. 13-15.
5. Petković, Milovan, *Emilij Laszowski Szeliga 1868.-1949.*, Zagreb, 2000.
6. Stoljeće *Muzeja grada Zagreba 1907.-2007.* (ur. Arčabić, Goran), Zagreb, 2007.
7. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi, Narodne novine 108/2002.
8. Zakon o muzejima, Narodne novine 142/1998.

DOCUMENTATION OF ZAGREB CITY MUSEUM IN THE FOUNDATION PHASE FROM 1907 TO 1926

This article is a contribution to the history of the creation of documentation concerning the museum objects in Zagreb City Museum, from the moment of its foundation under the aegis of Družba braće Hrvatskog zmaja to the time the institution was taken over by the city administration. Documentation from the foundation period of the museum is analysed and evaluated, and new facts concerning the organisation of the material are adduced, as well as the circumstances in which the documentation creator operated.

As well as giving exact information about the number of objects that arrived in the museum up to 1926 and data concerning the amount of documentation still in existence about these objects, the article presents activities concerning the protection, safekeeping and accessibility of the documentation.

After more than a hundred years the Statement of the Objects of the Museum of the Free and Royal Capital City of Zagreb and the Catalogue of Museum Documents are not mere documents; they are also precious sources of information about the history of the creation of the documentation in Zagreb City Museum, about the attitude to the cultural heritage and the awareness of the enlargement of human knowledge about the heritage.

They are a telling example of documentation that outgrows its primary function and itself "acquires the properties of the cultural heritage".

In the permanent display of Zagreb City Museum, in addition to the diploma awarded to Gjuro Stjepan Deželić, in which the Družba braće Hrvatskog zmaja make him an honorary brother (MGZ 3062), is displayed the item card from the Museum Objects Catalogue.